

Lovforslag nr. L 198. Fremsat den 12. april 2002 af Keld Albrechtsen (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Forslag

til

lov om ændring af lov om postvirksomhed

(Minimumsstøtte til små posthuse og postkontorer samt it-service)

§ 1

I lov nr. 89 af 8. februar 1995 om postvirksomhed foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»Stk. 7. Staten er endvidere forpligtet til i samarbejde med biblioteksvæsenet at forestå indførelse af it-service i byer eller byområder, som ikke dækkes it-mæssigt af et bibliotek. Trafikministeren fastsætter nærmere regler herom efter forhandling med kulturministeren.«

2. I § 11 indsættes efter nr. 8 som nyt nummer:
»9) Forpligtelse til at yde bindende minimumsstøtte til posthuse og postkontorer med under 6.000 transaktioner fordelt på et år.«
Nr. 9-11 bliver herefter nr. 10-12.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2002.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Postbesørgelse i Danmark bliver i dag sat under pres af EU's liberalisering og af øget brug af de elektroniske alternativer.

I EU's postdirektiv fra 1997 bliver de statslige post-selskabers eneret indskrænket, og der opstilles nogle fælles minimale servicekrav: Universelle brev- og pakketjenester skal mindst 5 dage om ugen tilbyde indsamling af post og uddeling til *alle* adresser i medlemslandene til en »overkommelig« pris. Der stilles også krav til kvaliteten (leveringstiden) af de universelle tjenester.

Danmark og de øvrige nordiske lande er gået videre end krævet af EU både med hensyn til omfanget af liberalisering og med hensyn til servicekrav.

Med denne åbning for flere konkurrerende posttjenester sættes den brede posttjeneste under pres, så alle ydelser, som ikke kaster overskud af sig, fjernes. I konkurrencens navn indskrænkes posttjenesten til en kamp om de økonomisk givtige ydelser, mens den generelle service nedskæres.

Det statslige postvæsen i Danmark og de øvrige lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, har samtidig fået større organisatorisk selvstændighed gennem omlægning til statslige aktieselskaber eller lignende med det formål at ruste disse til den øgede konkurrencesituation.

Men aktuelt kommer den væsentligste udfordring af de universelle posttjenester ikke fra EU's liberalisering, men fra den almindelige økonomiske og teknologiske udvikling. Elektronisk kommunikation giver billigere og hurtigere alternativer til det skrevne brev.

På trods af den hurtige udvikling af elektroniske alternativer er postmængden i Danmark i 1990'erne fortsat med at stige i takt med den økonomiske vækst. Dette gælder både for breve og for pakker.

Den almindelige forbrugers adgang til universelle posttjenester af internationalt set høj kvalitet er indtil nu ikke blevet truet af denne økonomiske og teknologiske udvikling. At det hidtil er gået sådan, er imidler-

tid ingen garanti for, at det også vil gøre det i fremtiden. Dette gælder navnlig i de tyndtbefolkede områder.

Langt størstedelen af postmængden sendes af virksomheder, organisationer og offentlige institutioner. Post Danmark må som et statsligt postvæsen nødvendigvis indrette sig i overensstemmelse med ændringer i disses kunders fremtidige behov og ønsker. Det kan i den forbindelse ikke undgås, at profitmaksimeringen hos postvæsenet mindsker interessen for de »små kunder«, herunder almindelige borgere i de tyndtbefolkede områder af landet.

Hvis konkurrencen begynder at slå mere igennem, kan Post Danmark blive tvunget til at gøre noget ekstra for at holde på de attraktive forbrugere, der modtager meget post, og som ligger bekvemt i forhold til distributionsnettet. Dette kan føre til en differentiering mellem prioriterede kunder og discountkunder, hvor de første vil få en forbedret service, mens de sidste vil opleve forringet service og højere priser.

Det lokale postkontor har hidtil været en del af den universelle postservice. Som følge af overgangen til elektronisk betalingservice har postkontorerne oplevet en radikal nedgang i kundemængden – en udvikling, der må forventes at fortsætte. Det giver særlige problemer i de tyndtbefolkede områder i landet, hvor omsætningen i det lokale postkontor falder og giver underskud i driften.

Det indgår i Post Danmarks koncession, at det skal opretholde et landsdækkende net af postkontorer af en vis tæthed (mindst et i hver kommune). For at løse problemet med et stærkt stigende underskud fra selskabets egne kontorer bliver disse nedlagt og erstattet af postbetjening i nærbutikker, tankstationer, offentlige kontorer m.v.

2. Lovforslagets indhold

Formålet med lovforslaget er at tilgodese almindelige borgere og andre »småkunder« i relation til postvæsenets virksomhed.

På denne baggrund foreslår Enhedslisten, at der i postloven indføres en hjemmel til, at trafikministeren

i koncessionen fastsætter vilkår om koncessionshaverens (det vil i praksis sige Post Danmark) pligt til at yde bindende minimumsstøtte til posthuse og postkontorer med under 6.000 transaktioner fordelt på et år. Dette vil sikre, at den nuværende service, hvad angår udbredelse af posthuse og postkontorer, opretholdes. Det skal ses som første skridt til en mere lige service geografisk set, hvor målet vil være at opnå en maksimumafstand for alle borgere i Danmark til et postkontor, eksempelvis maksimalt 8 km til nærmeste postkontor for borgere i landdistrikterne.

Som del af en aktiv og fremadrettet regionalpolitik, som kan styrke yderområderne, foreslår Enhedslisten endvidere, at der i postlovens bestemmelse om statens befodringspligt indsættes en bestemmelse om, at staten er forpligtet til i samarbejde med biblioteksvæsenet at forestå indførelse af it-service i byer eller byområder, som ikke it-mæssigt dækkes af et bibliotek. Trafikministeren bemyndiges til i samarbejde med kulturministeren at fastsætte nærmere regler herom. Det indebærer, at borgerne på det lokale posthus skal have adgang til de informationer, der præsenteres via internettet, herunder oprettelse og brug af elektronisk postkasse.

Som led i postvæsenets tilpasning til udviklingen af nye, elektroniske »brev«-distributionssystemer skal koncessionshaveren således etablere et e-mail-forsendelsesnet af høj kvalitet, herunder af sikkerhedsmæssig karakter, som er tilgængeligt for borgere og virksomheder samt tilgængeligt på alle posthuse, postkontorer og postindleveringssteder. Alle postenheder skal således give borgerne m.fl. mulighed for at sende og modtage breve, pakker og e-mails m.v.

Enhedslistens forslag skal bl.a. ses i lyset af den ændring af biblioteksloven, der blev gennemført i 2000. Et hovedpunkt i lovændringen er en udvidelse af folkebibliotekernes materialeforpligtelse til – ud over bøger og andet trykt materiale – som et naturligt led i folkebibliotekernes kulturformidling også at omfatte internet, elektroniske informationsbaser m.v. Brugeren skal have adgang til de informationer, der præsenteres via internettet. Det er dog ikke hensigten, at folkebibliotekerne aktivt skal bistå brugerne ved anvendelsen af internettet til kommunikationsformål, for eksempel elektronisk post m.v.

delsen af internettet til kommunikationsformål, for eksempel elektronisk post m.v.

Vedrørende samarbejdsmuligheder mellem kommunerne (biblioteksvæsenet) og Post Danmark kan det i øvrigt nævnes, at postlovens § 20 giver adgang til, at en kommune kan indgå aftale med Post Danmark om, at kommunen mod betaling kan udføre postale tjenesteydelser. Ifølge forarbejderne til bestemmelsen kan der efter bestemmelsen eksempelvis etableres samdrift mellem et postkontor og et folkebibliotek.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter de gældende regler i postlovens § 2 om statens befodringspligt er staten alene forpligtet til landsdækkende at sikre postbefordring af *breve og pakker* m.v. Statens befodringspligt vedrører altså ikke *e-breve*.

Det foreslås at udvide befodringspligten, således at staten endvidere forpligtes til i samarbejde med biblioteksvæsenet at forestå indførelse af it-service i byer eller byområder, som ikke dækkes it-mæssigt af et bibliotek.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 2

Efter de gældende regler i postlovens § 11 fastsætter trafikministeren i koncessionen bl.a. vilkår om posthusnettets omfang.

Det indgår i Post Danmarks koncession, at det skal opretholde et landsdækkende net af postkontorer af en vis tæthed (mindst et i hver kommune).

Det foreslås, at koncessionshaveren forpligtes til at yde bindende minimumsstøtte til posthuse og postkontorer med under 6.000 transaktioner fordelt på et år.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2002.

F. t. l. vedr. postvirksomhed

*Skriftlig fremsættelse***Keld Albrechtsen (EL):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om postvirksomhed. (Minimumsstøtte til små posthuse og postkontorer samt it-service).

(Lovforslag nr. L 198).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Lovforslaget sammenhold med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om postvirksomhed foretages følgende ændringer:

§ 2. Staten er forpligtet til at sikre landsdækkende postbefordring af følgende forsendelser:

- 1) Adresserede breve, jf. § 3, stk. 1.
- 2) Andre adresserede forsendelser med et ensartet, trykt indhold, der ikke er emballeret, f.eks. kataloger og brochurer.
- 3) Dag-, uge- og månedsblade samt tidsskrifter.
- 4) Adresserede pakker.
- 5) Blindeforsendelser.

Stk. 2. Indenlandske adresserede breve og pakker skal kunne befordres rekommanderet eller med angiven værdi.

Stk. 3. Pligten til at befordre adresserede forsendelser til og fra udlandet omfatter - med de ændringer, der følger af internationale overenskomster - breve, blindeforsendelser samt pakker fra afsendere i Danmark til udlandet og fra udlandet til modtagere i Danmark. Breve og pakker skal kunne sendes med angiven værdi. Breve skal tillige kunne sendes rekommanderet.

Stk. 4. Befordringspligten omfatter indsamling ved postkasser, jf. § 6, ved posthuse og postbutikker m.v., transport og omdeling af forsendelser.

Stk. 5. Trafikministeren kan bestemme, at postomdelingen til enkelte modtagere eller grupper af modtagere i landdistrikter begrænses.

Stk. 6. Ministeren fastsætter regler om vægtgrænser og fysiske mål for de forsendelser, der er nævnt i stk. 1 og stk. 3.

Gældende formulering

§ 11. Trafikministeren fastsætter i koncessionen bl.a. vilkår om:

- 1) Service- og kvalitetsmål samt generelle forretningsbetingelser for forsendelser omfattet af befordringspligten.
- 2) Takstfastsættelsen for indenlandske breve omfattet af eneretten, jf. § 3, stk. 1 og stk. 6, for dag-, uge- og månedsblade samt tidskrifter og blindeforsendelser.
- 3) Posthusnettets omfang.
- 4) Forpligtelse til at udføre særlige opgaver uden sædvanlig fortjeneste eller med underskud.
- 5) Overholdelse af konkurrence- og regnskabsmæssige forhold.
- 6) Deltagelse i internationalt samarbejde på postområdet.
- 7) Overholdelse af aftaler truffet i det internationale samarbejde på postområdet.
- 8) Sikring og opretholdelse af samfundsvigtig postbefordring under ekstraordinære forhold.
- 9) Det årlige frimærkeprogram.
- 10) Pligt til at anvende det kronede posthorn. Der kan i den forbindelse fastsættes vilkår om, at pligten tillige gælder tredjemand, som koncessionshaveren har indgået aftale med om udførelse af kunderelaterede postale tjenesteydelser.
- 11) Befordring af forsendelser til Færøerne og Grønland.

Lovforslaget

1. I § 2 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»Stk. 7. Staten er endvidere forpligtet til efter forhandling med biblioteksvæsenet at forestå indførelse af it-service i byer eller byområder, som ikke dækkes it-mæssigt af et bibliotek. Trafikministeren fastsætter nærmere regler herom efter forhandling med kulturministeren.«

2. I § 11 indsættes efter nr. 8 som nyt nummer:

»9) Forpligtelse til at yde bindende minimumsstøtte til posthuse og postkontorer med under 6.000 transaktioner fordelt på et år.«

Nr. 9-11 bliver herefter nr. 10-12.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2002.